

Студиска програма: **ВТОР ЦИКЛУС НА АКАДЕМСКИ СТУДИИ ПО ГРАЃАНСКО ПРАВО**

Времетраење на студиската програма: **1 (една) година**

ЕКТС кредити: **60**

Цели на студиската програма

Студиската програма по граѓанско право за втор циклус на академски студии, има за цел да профилира кадри кои во согласност со концептот на модерното академско образование за непосредно поврзување на теоријата и практиката, се стекнуваат со знаења и вештини за работење во областа на правосудството, адвокатурата и нотаријатот, како и во многу други национални, регионални и меѓународни правосудни и граѓанско – правни асоцијации и организации итн.

Како една од најважните цели на оваа студиска програма, се појавува потребата за оспособување на кандидатите во областа на граѓанското право, како во поглед на апликативноста, така и во поглед на неговите научно – истражувачки и теоретски потенцијали и креативност. Основна цел на студиската програма е продлабочување, проширување и подигање на нивото на студентските знаења во рамки на дисциплините вклучени во него. Во рамките на вториот циклус на академски студии, студентите / постдипломците имаат можност да се запознаат со: основните и специфичните процеси, односи, институции и актери во граѓанско - правните односи, позиционираноста и форматот на граѓанско - правните субјекти, категоризацијата и спецификите на современите граѓанско - правни системи итн. Освен тоа, програмата цели кон тоа да обезбеди цврсти, критички и систематски сознанија за институциите и суштествените граѓанско - правни феномени и појави во Р. Македонија, да обезбеди основни сознанија за концепциите, основните принципи на граѓанското право и воопшто за граѓанско - правниот систем на Р. Македонија и за начинот на неговото функционирање, да развие свесна критика на граѓанското правото како во реален, споредбен, така и во историски контекст и да им претстави на студентите редица различни теоретски достигнувања поврзани со граѓанското правото како такво, да развиваат сопствени критички, аналитички, функционални, споредбени способности и способности за решавање на проблемите кои можат да се применуваат во различните граѓанско – правни рамки, да даде можност за развој на интер – персоналната и професионална комуникација, значењето на научното истражување и други значајни способности потребни за вработување во соодветни институции како и нивно активно вклучување во наставно – научниот и научно – истражувачкиот процес.

Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации)

знаења и разбирање

- покажува продлабочено знаење и разбирање на воспоставените принципи во полето на правото, посебно во областа на граѓанското право.
- покажува кохерентно и продлабочено познавање на научните теми од областа на граѓанското право, граѓанското процесно право, земјишното и книжно право,

адвокатското и нотарско право, вонпарничното и извршно право, арбитражното право и др.

- покажува продлабочено знаење за поширокиот, мултидисциплинарен и интердисциплинарен контекст на граѓанското право.

примена на знаењето и разбирањето

- способност за истражување и тестирање на концептите и теориите во рамки на граѓанското право, како и организирање и менаџирање со научно – истражувачки проекти од областа на граѓанското право.
- способност за идентификување, формулирање и решавање на комплексни проблеми од областа на граѓанското право, а во насока на евалуација на програмата на граѓанското право и неговите аспекти, како и креирање на нови граѓанско – правни аспекти, концепти и методи.
- способност за селектирање на релевантни истражувачки методи и искористување на резултатите од научно – истражувачката дејност во областа на граѓанското право.

способност за проценка

- способност за прибирање, анализирање, оценување и презентирање на информации од релевантни податоци за граѓанското право, најчесто од перспектива на познавање на неговите мултидисциплинарни и интердисциплинарни компоненти.
- способност за евалуација на сопствените научно – истражувачки перформанси во областа на граѓанското право.
- способност за комбинирање на теоријата и праксата со цел воведување на нови наставно – научни стратегии и концепти од областа на граѓанското право.

комуникациски вештини

- способност ефикасно да комуницира преку пишувани извештаи и усни презентации, со научната и пошироката јавност употребувајќи соодветна терминологија и академски јазик.
- способност да споделува и дебатира за концепти и идеи од областа на граѓанското право, како со академската, така и со пошироката општествена јавност.
- способност за тимска работа и активна соработка внатре во групата, преку споделување одговорности и задачи.

вештини на учење

- преземање иницијатива за идентификување на потребите за учење и понатамошно
- професионално продлабочување, со висок степен на самостојност во одлучувањето.
- Редовно следење на најновите достигнувања и научни текови во областа на граѓанското право, а преку следење и консултирање на позитивните прописи, научни трудови, научни списанија, посетување на семинари, конференции итн

Листа на предмети

Семестар 1

Задолжителни предмети

Методологија на општествени науки (6 ЕКТС)

По завршувањето на предметот, студентите ќе се здобијат со креативна и стимулирачка истражувачка компетенција. Покрај запознавањето со овие истражувачки позиции, во рамките на курсот ќе се обработат клучните филозофски прашања кои го засегаат научното познание во општествено – хуманистичките дисциплини. (проблемот на растот на научното познание. Целта на овој предмет е да создаде емпириски знаења за аплицирање на проекти од научно и финансиско значење и сфаќања за различни типови на научна анализа.

Облигационо право – полноважност на договорите и одговорност за штета (6 ЕКТС)

Со изучување на предметната програма студентите ќе надоградат своите знаења за основите на облигационото право и посебните видови облигациони односи. Студентите преку едукацијата ќе треба да се стекнат со знаењата што им се потребни во рамките на прометот на субјективните граѓански права. Во областа на општото учење на облигациите (облигационите односи), студентите ќе стекнат вештини на примена на општите институти на облигационото право кај посебните видови облигациони односи. Особено, студентите би требало да се стекнат со вештини за преговарање, склучување и реализирање на посебните видови облигациони договори, како и изучување на механизмите на решавање на споровите околу исполнувањето на обврските на должникот. Во областа на отштетното право, студентите треба да се стекнат со знаења во поглед на установување на фактичкото и правното постоење на облигациите за надомест на штета и нивното спроведување. Конечно, студентите би требало да стекнат познавања за поврзаноста на полноважноста на договорите со можноста за одговорност и надомест на штета. Како резултат на добиените знаења студентите ќе се оспособат за следново: да го разберат комплексниот систем на облигационото право, како и неговата правна нормираност; да го разберат механизмот на примена на општите институти на облигационото право (општото учење за облигациите) врз посебните видови облигациони односи; да ги разберат и разликуваат различните видови облигациони односи; да стекнат со знаења во поглед на преговарањето, склучувањето и составувањето на посебните видови договори, како и полноважноста на договорите; да ги разликуваат облиците на штета; да ги разликуваат видовите одговорност според основот на одговорноста; да ги разберат основните модалитети на надоместување на материјалната и нематеријалната штета.

Изборни предмети (се избираат три предмети од листата) (6 ЕКТС)

Право на осигурување

Студентите да се запознаат основната правна регулатива во осигурувањето, опфатена преку основните 4 законски прописи и тоа: Законот за супервизија на осигурувањето, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот, Законот за облигациони односи во делот на осигурувањето и Законот за трговките друштва, како и подзаконската регулатива и различните видови општи услови за различни видови осигурувања. Исто така целта е студентите да се запознаат и со основите на штетите од правен аспект, видовите штети и нивните карактеристики, како и различните начини на нивно надоместување, бидејќи штетите се една од основите на осигурувањето, а нивното надоместување е суштина на самото осигурување. Штетите и надометокот на истите е регулирано во законската регулатива на Република Македонија, а тие прописи мора да се прочуваат, како и да се надоградуваат. Токму таквиот пристап, односно функционирањето на оваа регулатива *de facto*, како и давање насоки за иден развој, и отстранување на тешкотиите кои се присутни при овој процес е еден од основните мотиви за потемелно изучување на штетите и нивното надоместување како фундамент на осигурувањето, а аспект се дава и различните видови деликти во осигурувањето според степен и тежина.

Право на конкуренција

Во рамките на предметот студентите се запознаваат со нечесните договорни клаузули и пракса, директните продажби, куповните дозволи, ценовните споредувања, специјалните продажби и специјалните понуди, специјалните распродажби од залиха и од стечајната маса, продажби по системот лавина, конкурентско омаловажување, ширење невистинити изјави за целите на конкуренцијата, монополски (картелни) одлуки и договори, еднообразна примена на општите деловни услови, рабатни картели, кризни монополи, монополи за рационализација и специјализација, договори за соработка (кооперација), соработка меѓу купувачите, извозни и увозни монополи, монополи од јавен интерес, известување на надлежните власти, мерки на анти-монополските власти, вертикални ограничувања на конкуренцијата, одржување и утврдување на цените, договори за исклучиво право на продажба, договори за лиценца, техничко знаење и искуство, доминантна позиција на пазарот, известувања за спојувања, контрола врз спојувањата, ограничување на конкуренцијата и нерамноправен третман, заеднички планирано и договорено однесување, правила за конкуренција, писмена форма на монополските договори, прекршоци, надлежни власти, постапка. Очекувањата од студентите се следните: студентите да ги разберат основните концептуални, терминологички и етимолошки поими во сферата на конкурентското право; студентите да бидат во состојба да ги разликуваат и разберат основните видови нелојална конкуренција и различните видови договори, однесување и пракса што се сметаат за нелојално однесување; студентите да бидат во состојба да ги знаат

нечесните договорни клаузули и пракса, директните продажби, куповните дозволи, ценовните споредувања, специјалните продажби и специјалните понуди, специјалните распродажби од залиха и од стечајната маса, продажби по системот лавина, конкурентско омаловажување, ширење невистинити изјави за целите на конкуренцијата; студентите да бидат во состојба да ги знаат монополските (картелните) одлуки и договори, еднообразната примена на општите деловни услови, рабатните картели, кризните монополи, монополите за рационализација и специјализација, договорите за соработка (кооперација), соработката меѓу купувачите, извозните и увозните монополи, монополите од јавен интерес, известувањето на надлежните власти, мерките на анти-монополските власти; студентите да бидат во состојба да ги знаат вертикалните ограничувања на конкуренцијата, одржувањето и утврдувањето на цените, договорите за исклучиво право на продажба, договорите за лиценца, техничко знаење и искуство; студентите да бидат во состојба да ги знаат доминантната позиција на пазарот, известувањата за спојувања, контролата врз спојувањата и основните начела на анти-монополската контрола врз спојувањата; студентите да бидат во состојба да ги знаат ограничувањето на конкуренцијата и нерамноправниот третман, заеднички планираното и договорено однесување, правилата за конкуренција, писмената форма на монополските договори, прекршоците, надлежните власти, постапките пред надлежните власти.

Адвокатско и нотарско право

Цел на предметната програма по адвокатско и нотарско право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на правото и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните поими и институти на адвокатското и нотарското право; да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со вршењето на одделните адвокатски и нотарски работи. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по адвокатско и нотарско право ќе ги обработи теоретските аспекти на адвокатското и нотарското право, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на неговите норми. По завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат самостојно да ги истражуваат институтите на адвокатското и нотарското право од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката; и ќе бидат оспособени за преземање одделни дејствија од процесот на вршење на одделни адвокатски и нотарски работи.

Корпоративно право

Целта на предметот е студентите да се запознаат со основите на корпоративното работење и корпоративното управување во РМ кое се остварува преку трговските друштва, начинот на нивното основање, стекнување на правниот субјективитет, управување и престанокот на трговските друштва.

Земјишно книжно право

Цел на предметната програма по нотарско право е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења за овој дел на правото и со специфични вештини за примена на ова право во практиката. Посебни задачи на оваа програма се: да ги оспособи студентите самостојно да ги идентификуваат и критички да ги анализираат основните поими и институти на нотарското право; да развива вештини за примена на стекнатите знаења во практиката во врска со вршењето на одделните нотарски работи. За остварување на овие цели и задачи предметната програма по нотарско право ќе ги обработи теоретските аспекти на нотарското право, а потоа ќе се фокусира на практичната примената на неговите норми. По завршувањето на ова предметна програма студентите ќе можат самостојно да ги истражуваат институти на нотарското право од теориски аспект, начините на нивно нормативно обликување и конкретизација и примената во практиката и ќе бидат оспособени за преземање одделни дејствија од процесот на вршење на одделни нотарски работи.

Семестар 2

Задолжителни предмети

Компаративно граѓанско право (6 ЕКТС)

Според концептот на наставната програма по предметот Компаративно граѓанско право, студентите ќе се стекнат со теоретски и практични познавања од областа на компаративното граѓанско право, како значајна и актуелна сфера во правниот систем на Р.Македонија, пред сè од аспект на хармонизацијата на македонското законодавство со правото на ЕУ. Од студентот се очекува да се стекне со компаративни познавања од правната регулатива на земјите членки на ЕУ, земјите кандидати за членство во ЕУ и други современи позитивно-правни системи. Целта на предметот е студентот да ја совлада техниката на правилна примена на законските прописи (читање, толкување и аплицирање на законските норми на конкретни случаи), како и способност за користење на компаративниот метод на истражување. Преку наставната програма се очекува студентот детално да се запознае со видовите на правни системи што постојат во светот и да се стекне со опширни познавања на правната регулатива од областа на граѓанското право, односно начинот на уредувањето на граѓанско-правните институти во земјите во Европа и пошироко.

Изборни предмети (6 ЕКТС):

Студентите избираат 1 (еден) предмет од пошироко општествено подрачје од студиските програми на Универзитетите во РМ.